

Pedagogizacja Rodziców-

Temat: Co rodzice powinni wiedzieć o agresji.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i od jej funkcjonowania zależy wartość społeczeństwa, a także osobisty los jednostki. W rodzinie człowiek przeżywa najpoważniejszy okres, w którym kształtuje się jego osobowość, styl życia, preferowanie wartości i poglądy na świat. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie i nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść i pragnienie odwetu, tworzy błędne koło w stosunkach międzyludzkich i wcześniej, czy później odbije się negatywnie na osobowości i zachowaniu człowieka.

O dynamie zjawiska agresji i przemocy w najbliższej przyszłości będą decydowały postawy młodzieży. To od Was rodzice w największym stopniu zależy jaką będziemy mieli młodzież!

Przyczyny zachowań agresywnych:

1. odwzorowanie zachowań rodziców (brak czasu dla dziecka, zaabsorbowanie pracą, preferowanie konsumpcyjnego modelu życia).
2. poczucie zagrożenia, frustracji i napięcia, poczucie krzywdy.
3. nieprawidłowa osobowość (niedorozwój, choroby psychiczne).

Etapy agresji i zachowań agresywnych.

I Etap

1. dziecko rodzi się z trudnym temperamentem.
2. pojawiają się objawy niedostosowania na etapie przedszkola.
3. występuje nadmierna pobudliwość.

II Etap

1. dziecko reaguje agresją na każdy konflikt- na problemy w sferze zachowań, albo
2. wycofuje się
3. nie potrafi budować więzi z rówieśnikami
4. pojawiają się problemy w nauce połączone z niskim poczuciem wartości i depresja

III Etap

1. ukrywa lub przemilcza nowe problemy zachowań – wagary, kłamstwo, kradzież

2. przyłącza się do przestępczej grupy młodzieżowej lub sekty
3. bierze udział w wykroczeniach, staje przed sądem dla nieletnich
4. staje się recydywistą

Do zachowań dewiacyjnych popycha młodych ludzi patologia rodzin, zwłaszcza alkoholizm, oraz patologia szkoły. Duże znaczenie ma również struktura rodziny. Brak opieki, niestabilność emocjonalna, konflikt w rodzinie skłaniające młodych ludzi do zaspokojenia własnych potrzeb poza domem.

Zdarza się, że nastolatki szukają życzliwości i zrozumienia w grupie rówieśników podobnych do siebie, że agresję, której doświadczają od najbliższych, odraagowują na innych- dzieciach i dorosłych.

Chłód emocjonalny i błędy wychowawcze sprawiają, że w zasobnych, pozornie dobrych domach wyrastają ludzie agresywni i okrutni. Coraz gorzej radzą sobie dorośli z przekazywaniem młodemu pokoleniu pozytywnego systemu wartości!

Autorytety negatywne

Jednym z podstawowych sposobów, dzięki którym uczymy się nowych zachowań jest obserwacja. I to właśnie ona jest głównym źródłem przemocy. Najbardziej skutecznymi modelami (zarówno pozytywnymi, jak i negatywnymi) są osoby dorosłe, o wysokim statusie, które dysponują możliwością nagradzania. Jeżeli dorosłe osoby zawsze karzą dziecko za agresywne zachowanie, gdy tylko je zauważą, to wówczas dziecko nauczy się hamować agresję w obecności dorosłych, ale będzie ją wykazywało w innych sytuacjach.

PARADOKS!! Ci rodzice, którzy karzą fizycznie lub psychicznie dziecko za agresję, modelują i kształtują te właśnie zachowania, które starają się wyeliminować. Jeżeli mówimy małemu chłopcu, aby „był mężczyzną” i „umiał zrobić pożytek ze swoich pięści” uczymy go i zachęcamy do przemocy w stosunku do innych. Nie tylko wybaczymy zachowanie agresywne, ale wymagamy go, a nawet nagradzamy. Dostarczając przez szersze środowisko kulturowe, media, film, gry komputerowe wielu agresywnych modeli oraz darząc aprobatą akty przemocy, społeczeństwo może wywierać duży nacisk na młodych ludzi aby dostosować się do normy agresywności. Osłabiły się mechanizmy kontroli społecznej nad tymi procesami. Zatarły się kryteria dobra i zła, prawa i bezprawia. Zjawiska te rodzą silne konflikty. Zagrożenie poczucia godności u pozostających bez pracy nie z własnej winy, popadanie w niedostatek, brak perspektyw, rodzą głęboką frustrację a nawet rozpacz.

Niewłaściwe postawy rodzicielskie:

1. odtrącająca- dyktatorskie podejście, kierowanie dzieckiem poprzez rozkazy, surowe kary, dezaprobata, otwarta krytyka, zastraszanie, brutalna przemoc
2. unikająca- luźny kontakt emocjonalny przy jednoczesnym obdarowywaniu prezentami, ignorowanie, nie angażowanie się w sprawy dziecka
3. nadmiernie wymagająca- stawianie wygórowanych wymagań, narzucanie autorytetu, ograniczanie swobody, zmuszanie, częste nagany.
4. nadmiernie chroniąca- nadopiekuńczość, niedocenienie możliwości dziecka, rozwiązywanie za dziecko problemów, uzależnienie dziecka od siebie, przy jednoczesnym tolerowaniu zachcianek, niewłaściwych zachowań dziecka, zaspokajania kaprysów i umożliwianiu panowania nad rodziną.

Skutki niewłaściwego postępowania rodziców:

1. Dziecko odtrącone nie ma nic lub bardzo niewiele do zyskania poprzez opanowanie gniewu i agresji wywołanej frustracją. Jego agresja przynosi mu przynajmniej tymczasową ulgę i może zmusić innych, by się nim zajęli.
2. Rodzice, którzy porównują swoje dzieci do rodzeństwa lub do kolegów, wykazując, że oni robią coś lepiej, staranniej, niszczą w dziecku dobry obraz samego siebie, a wywołują urazy, zawiść i agresję. Broniąc się przed negatywnym porównaniem, dziecko złości się, niszczy przedmioty lub atakuje inne osoby, najczęściej słabsze.
3. Kary fizyczne przyczyniają się do utrwalenia niepożądanego zachowania. Bicie dziecka przez osobę kochaną wytwarza w nim przekonanie, że jeśli coś jest ważne dla człowieka to może on użyć siły fizycznej. Model takiej agresywnej rodziny przenoszony jest na inne sytuacje(szkołę, podwórko, pracę) czy stosowany przez całe życie w swej własnej rodzinie.

4. Dzieci bez wsparcia emocjonalnego próbują zwrócić na siebie uwagę zachowując się agresywnie, wyzywając, niszcząc, kradnąc, uciekając z domu (rozwód rodziców).
5. Każde upokorzenie dziecka jest formą przemocy emocjonalnej (są to: groźby, ostrzeżenia, wrzaski i przekleństwa, wyzwicka, poniżanie godności, np. wyrzucę cię z domu, pójdiesz do poprawczaka)
6. Maltretowanie psychiczne nie pozostawia śladów na ciele, ale wywołuje negatywne przeżycia: strach, obawę, poczucie niesprawiedliwości, mniejszej wartości, świadomości braku miłości rodziców i budzi chęć zemsty.

Nie wszystkie dzieci reagują agresją. Niektóre przyjmują postawę wycofującą się i depresyjną. Są zamknięte w sobie, nie nawiązują kontaktów z otoczeniem, żyją w swoim zamkniętym świecie. Mogą w nich wystąpić zaburzenia mowy, zaburzenia snu, tiki lub inne dolegliwości.

Przez obserwację przemocy, dziecko zdobywa wiedzę, że przemoc istnieje i jak się ją wykorzystuje.

Czynniki zwiększające prawdopodobieństwo, że młody człowiek stanie się ofiarą lub sprawcą przemocy związane są z:

- rodziną,
- środowiskiem- przemoc stosowana przez osobę lubianą, środki odurzające stosowane w środowisku, stres, odrzucenie,
- zachowaniem- ucieczki z domu, kłopoty w domu i w szkole, stosowanie środków odurzających, problemy prawne,
- osobowością- niska samoocena, niedostosowanie społeczne, niepanowanie nad złością, ponadprzeciętna inteligencja.

Brak ciepła i zaangażowania w sprawy dziecka, postawa „przyzwalająca” i „tolerancyjna” połączona z brakiem jasnych granic wobec agresywnego zachowania w stosunku do rówieśników, rodzeństwa i dorosłych, również wytwarza skłonność do agresji i wrogość wobec innych ludzi.

Szkoła również może być źródłem agresji dla młodego człowieka. Uczeń, który jest niedoceniony w szkole, niedowartościowany w domu, zaczyna się buntować,

szczególnie w stosunku do ludzi dorosłych- nauczycieli i rodziców. Traktuje ich w sposób arogancki, szkoła jest dla niego przymusem, w końcu przestaje się uczyć.

Uczeń może polubić szkołę wówczas, kiedy zaspokaja w niej swoje potrzeby, nie jest zagrożony upokorzeniem ze strony nauczyciela, kiedy wymaga się od niego tyle na ile go stać. Łatwo wtedy o dobre samopoczucie, radość ze współzycia z kolegami, zadowolenie z własnych osiągnięć.

Zachowanie dziecka w szkole wiąże się mocno z atmosferą panującą w domu i odwrotnie. Dlatego szkoła powinna być w stałym kontakcie z rodzicami, opiekunami i interesować się warunkami ucznia w domu – w miarę możliwości pomagać mu.

Rodzice powinni również interesować się szkołą.

UWAGA!! MEDIA - magiczna siła kształtująca postawy i zachowania dzieci i młodzieży:

- utożsamianie się z bohaterami, naśladowanie,
- brak współczucia dla ludzi, oschłość, brak litości, poczucia winy, aż w końcu niezdolność do miłości,
- strach przed agresją może osłabić pozytywne reakcje ludzkie,

Jeśli dom funkcjonuje prawidłowo i od strony wychowawczej i emocjonalnej, to dziecko w nim wychowane w pewien sposób jest chronione przed złymi, niepożądanymi wpływami.

Jak uchronić nasze dzieci i nas przed agresją i przemocą??

Agresję można osłabić poprzez:

- stwarzanie możliwości samodzielnej pracy,
- zainteresowanie sprawami dziecka, ucznia, aktywne słuchanie (kontakt wzrokowy, uśmiech, spokój i opanowanie w reakcjach, parafrazowanie, kontakt przez dotyk, atmosfera akceptacji i zrozumienie)

Sposoby radzenia sobie z agresją

DORAŻNE:

- nie karać, nie grozić
- grzecznie zwracać uwagę
- żartować
- negocjować
- iść na kompromis
- pokojowo załatwić spór
- omówić różnice poglądów

PROFILAKTYCZNE:

- informacje o normach zachowania się,
- uczenie autokontroli emocji, panowania nad złością (przeczekanie, odizolowanie się, spacer, rozrywka, relaks),
- uczenie rozpoznawania emocji,
- przyjmowanie punktu widzenia drugiej osoby,
- omawianie i ćwiczenia asertywnych sposobów zachowania się.

Najważniejszym czynnikiem profilaktycznym przeciwko agresji jest właściwa więź emocjonalna rodziców z dzieckiem.

Trudno obdarzać uczuciem dziecko agresywne. Lecz miłość rodziców powinna być bezwzględna, by dziecko czuło tę atmosferę bezpieczeństwa, by nie podejmowało decyzji ze strachu przed konsekwencjami, lecz z pragnienia aby odwzajemnić uczucie temu, kto go kocha bezwarunkowo, bowiem agresywne zachowanie młodego człowieka wynika z założenia, że nikt go nie kocha.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY:

- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
- Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne
- Ośrodki Pomocy Rodzinie
- Posterunki Policji
- www.niebieska_linia.pl
- www.infobiblia.nadzieja